

Ders : 175**Konu : PEYGAMBERİMİZ (s.a.v.) DOĞMADAN ÖNCE İNSANLIK**

İNSANIN ÜSTÜNLÜĞÜ

Allah'ın yarattığı uçsuz bucaksız bir âlem var. Yarattılmış olan bu varlıkların hepsine “**Kâinat**” diyoruz. Çok iyi biliyor ve görüyoruz ki, bu kâinatı ve bizleri yaratan Rabbimiz, sonsuz kemal sahibidir. O'nun azameti ve kemal sıfatı, böyle bir kâinatın yaratılmasını gerektirmiş, bundan dolayı bu kâinatı ve insanı yaratmıştır.

Kâinatta yer alan gezegenlerden biri de “Dünya”dır. Bu dünyada, canlı ve cansız milyarlarca varlık mevcuttur. Bu kadar çok varlık içinde, insanın çok farklı bir yeri vardır. İnsan, eşrefi mahlukattır. Bütün yaratılanların içerisinde en üstünü ve en mükemmelidir. Kısaca insan; yaratılışı, sorumlulukları-vizyonu, misyonu- konumu ve değeri yönüyle farklılıkları bilinen ve diğerlerinin önüne geçen bir varlıktır.

Dikkatle bakıldığında görülür ki, dünyadaki bütün varlıklar insanın emir ve hizmetine verilmiştir.

Allah, insanı öyle büyük bir değerinde yaratmıştır ki, bütün melekler Allah'ın emrine uyarak Hz. Âdem'e secde etmişlerdir.¹

Allah; iyi, güzel, doğru, faydalı ve âdil olanı emretmektedir. Yapılmasını istediği bu güzelliklerin, yeryüzünde yürütme ve yerleştirme görevini de insana “**emânet**” etmiştir. Bu nedenle insan, Allah'ın emirlerini yeryüzüne hakim kılma emânetini yüklenmiş² bir varlık olarak, yaratılmışların en üstünü olma özelliğini taşımaktadır.

Allah, insanın bu üstün olma özelliğini her zaman korumasını, insani değerlerini kaybetmemesini istemektedir. Bu da ancak Allah'ı tanımak ve ona ibadet etmekle gerçekleşir.

HAK YOLUN ÖNCÜLERİ PEYGAMBERLER

Allah (c.c.), insanoğlu yoldan çıkmasın, yaratılış amacından uzaklaşmasın diye onlara peygamberler göndermiştir. Peygamberler “Hak yol”un en başta gelen kılavuzlarıdır. Her gün 5 vakit namazın her rekatında Fatihâ suresini okuyan bir Müslüman şu istekte bulunur:

“Ya Rabbi! Bizi, kendilerine nimet verdiklerinin yolu olan, en doğru yola ilet.”³

¹ Bakara, 2/34

² Ahzâb, 33/72

³ Fatihâ, 1/5-6

Yediğimiz, içtiğimiz ve sahip olduğumuz her güzel şey nimettir. Fakat, asıl en büyük nimet insan ve Müslüman olmak nimetidir. Yani İslâm nimeti...

Allah'ın nimet verdiği kimseler ayette şöyle açıklanır:

وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ
وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا*

“Allah’a ve Resûlüne itaat edenler, Allah’ın kendilerine nimet verdiği peygamberler, siddıklar, şehitler ve sâlihlerle beraberdir. Onlar ne güzel arkadaşı, ne güzel kılavuzdurlar.”⁴

İnsanlar, bu dört sınıf insana⁵ uydukları oranda saadet ve mutluluğa ulaşırlar.

SON PEYGAMBERDEN ÖNCE

Peygamberimiz (s.a.v.), dünyaya gelmeden önce bütün insanlık huzursuzluk içinde idi. Zayıflar eziliyor, güçlüler baştacı ediliyordu. Kan davaları almış yürümüştü. İçki, su gibi içiliyordu. Kumar yaygınlaşmış, ticarete aldatma marifet sayılıyordu.

Araplar bir çok kabileye ayrılmıştı. Baskın ve yağmacılık geçim kaynağı hâline gelmişti. Zina, hırsızlık, yalan ve iftira gibi her türlü ahlaksızlık yaygınlaşmıştı. Kız çocuğuna sahip olmak ayıp sayılıyor, bu yüzden kız çocukları diri diri toprağa gömülüyordu. Ayette şöyle buyurulmaktadır:

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ* يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ
أَيْمُسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ*

“Onlardan birine kız müjdelendiği zaman öfkelenmiş olarak yüzü kapkara kesilir. Kendisine verilen müjdenin kötülüğünden dolayı kavminden gizlenir. Onu, aşağılık duygusu içinde yanında mı tutsun, yoksa toprağa mı gömsün! Bakın ki, verdikleri hüküm ne kadar kötüdür!”⁶

Sosyal hayat altüst olmuş, adalet, huzur ve barıştan eser kalmamıştı. Cahillik her tarafı sarmıştı. Araplar arasında ilk putu Huzaa Kabilesi reisi Amr b. Luhay getirmişti. İnsanlar, sadaka vermedeki cömertliği, dini vazifelerine bağlılığı sebebiyle bu kişiyi çok seviyorlardı. Ona bir veli gibi inanıyor ve ona uyuyorlardı.

Amr b. Luhay'ın Hubel putunu Kâbe'ye koymasından sonra, diğer putlar da Kâbe'ye konuldu. Araplar, zamanla bir takım âdet ve merasimlerle bu putlara tapmaya başladılar. Bu merasimlerden bazıları şunlardı:

1. Putların, Allah katında kendilerine şefaate edeceğine ve diledikleri şeyleri yerine getireceğine inanıyorlardı. Bu nedenle onların önünde el bağlıyor ve onlara iltica ediyorlardı. Darlık anlarında isimlerini çağırıyorlar ve onlardan yardım istiyorlardı.

⁴ Nisâ, 4/69

⁵ Bu dört grup insan; Peygamberler, Siddıklar, Şehitler, Sâlihler'dir.

⁶ Nahl, 16/58-59

2. Putları ziyaret ederek, etraflarında dolaşarak tavaf ediyorlar ve onlara secde ediyorlardı.
3. Çeşitli kurbanlar keserek onlara yaklaşacaklarını zannediyorlar, putların adını anarak hayvan boğazlıyorlardı. Putları memnun etmek için onlara yiyecek ve içeceklerden bir parça tahsis ediyor, ayrıca ekinlerden ve davarlardan da bir hisse ayırıyorlardı.⁷

Nitekim Kur’ân-ı Kerîm bunu şöyle haber vermektedir:

وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ*

“Allah’ın yarattığı ekinlerle hayvanlardan Allah’a pay ayırıp zanlarınca, bu Allah’a, bu da ortaklarımıza (putlarımıza) dediler. Ortakları için ayrılan Allah’a ulaşmıyor, fakat Allah için ayrılan ortaklarına ulaşıyor! Ne kötü hüküm veriyorlar?”⁸

Resûlullah (s.a.v.) Amr b. Luhay hakkında şöyle buyurmuştur:

“Cehennem yalımları (ateş) birbirine çarpıyordu. Amr’ı bağırsaklarını çekerken gördüm. O ilk olarak hayvanları serbest bırakan (Sâibe olarak hayvanları putlara tahsis eden) kimse idi.”⁹

Cahiliye Arapları, bu tapınma şekillerini, putların kendilerine Allah indinde şefaathçi olacaklarına, kendilerini Allah’a yaklaştıracaklarına inanarak yapıyorlardı. Kur’an bunu şöyle bildirir:

“Dikkat et, hâlis din yalnız Allah’ındır. O’nu bırakıp kendilerine bir takım dostlar edinenler: Onlara, bizi sadece Allah’a yaklaştırsınlar diye kulluk ediyoruz, derler. Doğrusu Allah, ayrılığa düştükleri şeylerde aralarında hüküm verecektir. Şüphesiz Allah, yalancı ve inkârcı kimseyi doğru yola iletmez.”¹⁰

“Onlar Allah’ı bırakıp kendilerine ne zarar ne de fayda verebilecek şeylere tapıyorlar ve: Bunlar, Allah katında bizim şefaathçilerimizdir, diyorlar. De ki: Siz Allah’a göklerde ve yerde bilemeyeceği bir şeyi mi haber veriyorsunuz? Hâşâ! O, onların ortak koştuklarından uzak ve yücedir.”¹¹

Allah’ın gönderdiği hak din unutulmuş, ilâhî hükümler yerine, insan kafasının ürünü olan fikir ve sapıklıklar yürürlükte girmişti. Ölümlü insanın ortaya attığı düşünceler, mükemmelliği arayan insanın ihtiyaçlarına cevap veremiyordu. Daha önce gönderilen ilâhî kitaplar tahrif edilmiş, asılları kalmamıştı. Her yerde inkâr, şirk ve küfür fırtınası hakimdi.

Roma arenasında köleler vahşi hayvanlara parçalatılıyor, Hindistan’da ölen erkeğin hanımı da kendisiyle birlikte diri diri yakılıyordu.

Zulüm alabildiğine artmıştı. Yûsuf zu-Nüvas Yemen’e vali olunca, Necran halkı olan Hıristiyanlara hücum etmiş ve onları Yahudiliği kabul etmeye davet etmişti. Onlar bu daveti reddedince hendekler kazdırmış ve onları kadın-erkek, çocuk-ihtiyar demeden toptan yakmıştı. O zaman, öldürülenlerin sayısının yirmi ile kırk bin olduğu söylenmektedir. Bu olay

⁷ Peygamberimiz Hayat ve Daveti, Safiyürrahman Mübârek Furi, sh.36-37

⁸ En’am, 6/136

⁹ Fethu’l-Bârî, İbn Hacer el-Askalânî, C.9, sh.97

¹⁰ Zümer, 39/3

¹¹ Yûnus, 10/18

M.S. 523 yılı Ekim ayında meydana gelmişti. Kur'ân-ı Kerîm bu kıssanın bir kısmını Bürûc suresinde nakletmektedir.¹² Burada yakılanlar, “**Ashâb-ı Uhdûd**” olarak anılmaktadır.¹³

Habeşistanlılar, Yusuf zu-Nüvas'ın yaptıklarına bir tepki olarak Yemen'i işgal edince ve Ebrehe de hükümetini iyice takviye edince; Hıristiyanlığı daha güzel bir gayretle, daha geniş çapta yaymaya başladı. Hatta gayreti o dereceye ulaştı ki, Yemen'de “**Kulleys**” adında bir kilise inşa etti. Ancak Kinâne kabilesinden bir kişi kızarak geceleyin kilisenin içine pisledi ve pislği duvarlara sürüp bulaştırdı. Ebrehe buna kızarak Kâbe'yi yıkmaya yemin etti. Büyük bir ordu hazırlayarak yola çıktı. Ordunun önüne de filler yerleştirdi. Ancak yüce Allah, Ebrehe ve ordusunu küçük kuşların attığı taşlarla helâk etti.¹⁴

İnsanlık kurtarıcı bekliyordu. İşte Hz. Muhammed (s.a.v.) böyle bir ortamda dünyaya gelmişti. Allah, Hz. Muhammed (s.a.v.)'i tüm insanlığa bir kurtarıcı olarak göndermişti. Onun getirdiği hayat modeli, kısa sürede insanlığı; bâtıldan hakka, karanlıktan aydınlığa, zulümden adalete, isyandan ibadete yöneltmiş, zalimlere dur diyerek, mazlumun feryadını dindirmişti.

İslâm güneşi; kıyamete kadar yeryüzünü aydınlatacak, bütün insanlık için huzur ve barışı sağlayacak bir kurtuluş reçetesi olmaya devam edecektir.

Yok bile yokken o vardı;
O bir nur ki mutlak saffet.
Âdem, Allah'a yalvardı;
O nur için beni affet.

N. Fazıl Kısakürek

Alınacak Dersler

1. İnsan, Allah'ın emirlerini yeryüzüne yayma “emanet”ini yüklenmiş bir varlık olarak yaratılmışların en üstünüdür.
2. Allah; insanoğlu yoldan çıkmasın, yaratılış amacından uzaklaşmasın diye onlara peygamberler göndermiştir. Peygamberler “Hak yol”un en başta gelen kılavuzlarıdır.
3. Resûlullah (s.a.v.)'in getirdiği hayat modeli insanlığın tek kurtuluş yoludur.

Tavsiyeler

1. Nahl suresi 58-59. ayetlerin tefsirini okuyalım.
2. Cahiliyye devri âdetlerini günümüzle mukayese edelim.

¹² a.g.e. Safiyürrahman Mübârek Furi, sh.42

¹³ Müsned, Ahmed b. Hanbel, C.17, sh.183

¹⁴ Fîl, 105/1-5